

Preotul Radu Șerban

PREOTUL RADU ȘERBAN DIN NĂVODARI, MUCENICUL MINELOR DE LA BAIA SPRIE, URMAȘUL SPIRITUAL AL EPISCOPIILOR MARTIRI PONTIAN ȘI IPOLIT AI ROMEI

Asist.univ.dr. Maxim VLAD¹

MARTIRIUL CREȘTIN

De la însăși fundamentele sale constitutive și sacre, creștinismul este o religie a suferinței, a umilinței, a înfrângerii chiar. Izvorul său cel mai adânc în istorie sunt Golgota, coroana de spini și biciul asupritorului, semnul său quintesențial este crucea suferinței. Nașterea Mântuitorului este însoțită de o hecatombă de infanticide, bucuriile sale sunt scurte, torturile sale sunt înspăimântătoare și

umiltoare. Tot astfel au continuat lucrurile veac după veac, așa cum le anunțase Iisus Hristos Mântuitorul lumii și întemeietorul Bisericii.

Persecuția creștinilor este o noțiune care acoperă o diversitate de evenimente, comportamente și acțiuni disparate în epoci și locuri ce au în comun diferite tipuri de abuzuri făcute împotriva comunității creștine cu premeditare și perseverență².

Persecuția creștinilor este un fenomen ce s-a perpetuat încă de la apariția creștinismului și până în prezent. Creștinismul timpuriu era persecutat atât de evreii din a căror religie a apărut, cât și de Imperiul Roman, care controla cea mai parte a spațiului unde creștinismul timpuriu era răspândit. Acest lucru a continuat din secolul I și până la începutul secolului al IV-lea, când religia creștină a fost legalizată prin Edictul de la Milano, devenind ulterior religie de stat în Imperiul Roman.

Misionarii creștini, cât și neofiii pe care aceștia i-au convertit la Creștinism au fost ținte ale persecuțiilor de multe ori, până într-acolo, încât au devenit martiri ai credinței lor. Există și o istorie a suferințelor fiecărei confesiuni creștine în parte, provocate de alți creștini sub acuzația de erezie, mai ales în secolul 16 în timpul Reformei Protestante.

De-a lungul istoriei, creștinii ce au murit pentru credința lor sunt în număr de șaptezeci de milioane, dintre care patruzeci și cinci de milioane doar în secolul XX³.

La sfârșitul secolului al XIX-lea și în secolul al XX-lea, creștinismul a trebuit să se confrunte, în primul rând, cu fenomenele provocate de marile schimbări ale revoluției industriale, cărora li s-au adăugat problemele anexe ale urbanizării și apariția societății de masă, precum și ale introducerii noilor tehnologii de comunicare socială și de informare.

Relațiile diferitelor Biserici locale cu statele declarate „laice” au devenit din ce în ce mai delicate și mai dificile. Dificil a fost (și mai este) și procesul de adaptare la democrațiile moderne. Istoria creștinismului în secolul al XX-lea, din acest punct de vedere, poate fi citită ca istoria unei confruntări delicate cu „modernismul” și cu „laicizarea”, secularismul, cu capitalismul și cu comunismul.

În secolul XX, creștinii au fost persecuți de către grupurile musulmane, și de către statele atee, cum ar fi URSS și Coreea de Nord. În 2012, organizația misionară creștină engleză Open Door, estimează că un număr aproximativ de 100 milioane de creștini înfruntă persecuția, în special în țările predominant musulmane, cum ar fi Iran sau Arabia Saudită. Creștinii în Pakistan sub supuși unui genocid de către pakistanezii talibani. Creștinii înfruntă, de asemenea, persecuția și în state atee, precum Coreea de Nord, unde nu există libertate religioasă. Un studiu recent, citat de Vatican, arată că 75 din 100 de persoane ucise din cauza urii religioase sunt creștini⁴.

Secolul al XX-lea, departe de a fi secolul luminat pe care toți îl așteptau și care ar fi trebuit să fie odrasla cea mai nobilă a secularismului iluminist în varianta sa materialist-științifică, s-a dovedit cel mai crud și sângeros trăit până acum de omenire. El se deschide cu Primul Război Mondial și, ca parte integrantă a acestuia, aduce primul mare experiment genocidal din ultima sută de ani: cel al Turciei împotriva creștinilor armeni de pe teritoriul lor.

După cum știm prea bine, a fost urmat de altele de dimensiuni comparative, uneori mai ample, alteori mai „restrânse”. Marile totalitarisme (hitlerist, marxist-leninist, maoist) au fost imitate de „mici” totalitarisme în Uganda, Cuba, Coreea, Cambogia și destule alte părți.

Ireligiozitatea s-a constituit în doctrină hegemonică, în stăpân necruțător, în religie „alternativă”, mult mai eficientă și mai necruțătoare decât fusese vreodată religia, chiar și în cazurile cele mai rele. Victimele în acest secol au fost de multe credințe și de multe etnii; dintre ele, atâtea câte au supraviețuit, au vorbit și vorbesc în continuare cu insistență despre aceste cruzimi; s-au făcut uneori chiar și încercări (totdeauna neîndestulătoare - cum ar putea fi altfel?) de „compensație”.

În schimb s-a vorbit puțin sau de loc despre martirizarea și crucificarea creștinilor în acest secol al XX-lea, proces care de fapt continuă activ până în zilele noastre. Linșajul fizic (prezent încă și azi pe multe continente) a fost în multe cazuri dublat și „îmbogățit” de linșajul de „înaltă tehnologie”, adică de procesul de ponegrire, insultă și subminare care încearcă să-i zguduie pe credincioși. Foarte recent, clasa politică europeană în curs de organizare și de unificare a decis să modifice însăși istoria (!!), eliminând în documentele sale de bază orice referire la rolul constitutiv al creștinismului în evoluția Europei, decizie grotescă înainte de a fi gravă și malefică.

Creștinismul s-a instituit într-o Biserică a iertării și a cererii de iertare și de prea arareori e obișnuit să acuze, sau măcar să protesteze. Ține acest lucru de natura sa intrinsecă, ține și de obiceiuri pe care și le-a însușit din experiența istorică. Apoi însă mai este și un motiv practic: persecuțiile acestea neîncetate n-au izbutit să zdruncine decât în cazuri limitate pe credincioși. Miracolul providenței divine a întărit și a menținut tradiția, speranța, credința oamenilor, alteori le-a dat curajul unui nou început. De unde concluzia unora: iată, în fond nu s-a întâmplat nimic.

Într-adevăr, la nivelul istoriei, lucrurile stau ca și cum nu s-ar fi

întâmplat nimic. Nu la fel însă la nivelul fiecărui om: acolo suferința instigată și exercitată de asupraitorii credinței s-a simțit și se resimte.

BIOGRAFIA

Într-o situație de confuzie similară se află și memoria colectivă ce privește viața și opera preotului Radu Șerban din Constanța.

Uciderea sa a avut un impact atât de puternic printre deținuții de la Colonia de muncă Baia Sprie, încât vestea s-a răspândit în aproape toate închisorile din țară, motiv pentru care s-a instalat o confuzie în ceea ce privește numele lui și locul unde a slujit. Această confuzie a persistat și în memoriile publicate ulterior, dar și în unele studii științifice. Azi putem spune cu exactitate că preoții Radu Gheorghe din Dobrogea și Gheorghe Șerban din Corbu sunt una și aceeași persoană cu preotul Radu Șerban din Năvodari, arestat de Securitate în anul 1948 și asasinat la începutul lunii februarie 1951 în Colonia de muncă Baia Sprie⁵.

Preotul Radu Șerban s-a născut pe 12 decembrie 1906 în comuna Saraiu, jud. Constanța, în familia de plugari Maria și Constantin Șerban, care au avut șapte copii: Ion, Radu, Constantin, Gheorghe, Remus, Valeria și Anica.

După absolvirea Seminarului Teologic „Sf. Apostol Andrei” din Galați s-a căsătorit și a fost hirotont preot. Dintr-o mărturie a unuia dintre colegii lui de detenție, Nicolae Grebenea, reiese că în momentul arestării preotul Șerban avea o fată mică. Nu știm unde a slujit până în anul 1946, dar în acest an cere și obține aprobare de la Episcopia Constanței pentru înființarea parohiei Năvodari, care până atunci depindea de parohia Lumina. Acest lucru s-a petrecut pe 12 noiembrie 1946, preotul Radu Șerban fiind numit preot paroh la Năvodari.

Dacă până în acest punct al vieții lui avem puține date biografice, acestea încep să fie mai bogate din momentul venirii la Năvodari, deoarece intră în atenția organelor de securitate pentru activitate legionară.

În primăvara lui 1948, un oarecare Aurel Grosu, ofițer de marină comercială, îi cere preotului Șerban să organizeze preoțimea constănțeană în cadrul mișcării legionare, încurajat fiind și de preotul Ion Vasilian, din Tulcea. „Organizarea” a constat în discuții purtate cu alți colegi de preoție, precum cei menționați mai sus, fără efecte concrete. În fapt, relațiile de prietenie între preoții constănțeni se datora perioadei de studii din Seminarul Teologic gălățean, în care fuseseră colegi⁶.

În noaptea de 14 spre 15 mai 1948, Siguranța comunistă arestează toți preoții implicați, inclusiv pe părintele

Șerban, fiind inclus într-un lot format din 29 de inculpați de diverse profesii. Părintele Șerban era acuzat de participare într-o „organizație subversivă paramilitară”. Părintele a negat orice acuzație, din acest motiv anchetatorul descriindu-l ca unul care „nu manifestă regrete, este un temperament dârz”⁷.

În sentința de condamnare a preotului Andrei Costea de la Biserica „Sfântul Nicolae Vechi” din Constanța, judecătorii îi justifică condamnarea și prin legăturile pe care le avea cu preotul Radu Șerban: „În anul 1947 preotul Radu Șerban a venit la el acasă și i-a spus că Pătrașcu este în țară și a reînceput organizația mișcării legionare... lucru pe care l-a acceptat și a plătit și el cotizații... bani pe care i-a dat lui Radu Șerban. Preotul Radu Șerban i-a vorbit de situația internațională, că războiul este inevitabil și că rușii vor fi învinși”⁸.

Din documentele aflate în arhiva CNSAS mai reiese faptul că, în anul 1948, preotul Șerban a purtat discuții cu preoți dobrogeni, foști colegi de seminar, în vederea cooptării acestora în mișcarea legionară, fapt care nu s-a concretizat.

În baza acestor declarații și mărturii, preotul Radu Șerban a fost arestat în noaptea de 14 spre 15 mai 1948. În aceeași seară au mai fost arestați preoții Andrei Costea, Ștefan Bumbac și Grigore Epaminonda, toți slujitori în Constanța.

Deși a negat acuzațiile, preotul Șerban a fost acuzat de participare într-o „organizație subversivă”.

La 21 ianuarie 1949, prin Sentința nr. 829 a Tribunalului Militar Constanța, părintele a primit o condamnare de 20 de ani muncă silnică pentru infracțiunea de „uneltire contra ordinii sociale”. De la Penitenciarul Constanța, în martie 1949 a fost mutat la Aiud, apoi din septembrie 1950 în lagărul de muncă de la mina de plumb din Baia Sprie. Aici, asemenea Sfinților Episcopi ai Romei, Pontian și Ipolit și-a încheiat și parcursul pământesc⁹.

Preotul Radu Șerban

Un alt deținut politic, pe nume Gabriel Bălănescu, îl descrie pe preotul Gheorghe Șerban ca pe o persoană harismatică, plin de bunătate.

„O crimă care a zguduit tot lagărul a fost împușcarea, în incinta lagărului, sub ochii noștri, într-o dimineață însorită, pe la orele 10, a preotului Radu Șerban, din Constanța. Preotul Radu Șerban era un om blând și sfătos. Cu vorbe rostite calm, cu o memorie excepțională și cu un mare simț al prieteniei, ne scotea de multe ori din acalmia de după orele de muncă, cu povestiri de un deosebit umor. Îl botezasem Moș Creangă, într-atât ne delectau amintirile și istorioarele lui.

La câteva luni de la intrarea în mină - după câte îmi amintesc - în primăvara anului 1951, preotul Șerban dădea evidente semne de oboseală. Lucram în schimburi diferite și nu-l întâlneam decât la suprafață, când mai schimbam câte-o vorbă de duh.

Într-o zi l-am văzut foarte abătut și l-am întrebat:

- Ce faci, Părinte? De ce ești supărat?

- Inima, taică! Inima nu mă ține!

Și a trecut mai departe.¹⁰

Trecerea sa la Domnul a fost prevestită de un vis al unui coleg de detenție, după cum mărturisește Nicolae Grebenea: „Într-o zi, preotul dobrogean Șerban, îmi spuse:

- Temperatura ridicată și efortul de mină, după foamea prin care am trecut, mi-au îmbolnăvit grav inima. De mai lucrez în mină, mă distrug complet. M-am hotărât să nu mai lucrez și să cer o muncă la suprafață.

- Hotărârea e riscantă, i-am spus. Suntem condamnați la travaux forcees. Refuzul poate aduce împușcarea. Ești hotărât să mori?

- Da! Neapărat. E singura mea șansă. Altfel și așa mor mai târziu, distrus complet de boală, dar dacă nu mă împușcă pot să mai trăiesc.

- Roagă-te și pregătește-te.

Mi-a spus:

- Am lăsat o nevastă cu copil mic, te rog îngrijește-te, de scapi, și, dacă voi muri eu, să afle cum am murit. Nu din lașitate am luat hotărârea morții, ci în extremis: singura șansă de a mai fi bun de ceva.

I-am promis.

Mi-a spus: - Închină lui Dumnezeu un gând bun pentru mine.

În noaptea ce veni, Nelu Rusu, un avocat din București, visa că erau trei lumânări aprinse într-un loc în lagăr și una s-a stins pe neașteptate. El spuse visul și, Hegheduș, ce era în baracă cu el, spuse: „Astăzi o moarte fulgerătoare se va petrece printre noi”. Și au intrat în mină. Șerban n-a vrut să intre în mină. A fost pus să adune pietre în lagăr. Pe când le aduna, un soldat din cei cu paza a tras un glonț în el și a căzut mort.

Administrația a justificat moartea prin faptul că deținutul a încercat să fugă peste gard. Prezicerea lui Hegheduș s-a împlinit întocmai. După eliberare, eu n-am putut lua legătura cu soția preotului Șerban să-i arăt situația dramatică în care s-a găsit soțul ei când a fost împușcat. Dar erau unii dobrogeni în lagăr care știau de împușcare și de boala lui. Am aflat că soldatul ce a tras a fost răsplătit cu un concediu de șapte zile¹¹.

Din cauza bolii de inimă de care suferea, la începutul lui februarie 1951, părintele Șerban a refuzat să mai coboare în mină, în schimbul lucrului la suprafață. Pentru acest „favor”, ofițerul politic i-a cerut să devină turnător. Părintele a refuzat, fiind nevoit să amenajeze cu pietre aleile dintre barăcile lagărului. Pe motiv că ar fi încercat să evadeze, deși era escortat permanent de un milițian, un soldat de la pază l-a împușcat mortal pe părintele Radu Șerban. Ulterior s-a aflat că ordinul fusese dat de ofițerul politic.

Același Gabriel Bălănescu descrie în calitate de martor ocular, în amănunt, momentul asasinării părintelui Radu: „Într-una din nopți, m-am întâlnit cu Părintele Șerban într-un suitor. Venea de jos cu un baros pe care-l dusesse la atelier să-i pună coadă. Urcase două scări și acum stătea rezemat de perete, palid, cu mâna apăsată pe piept, și își trăgea cu greu răsufarea.

- Ce-ai pățit, Părinte?, l-am întrebat.

- Nimica toată! Puțină supărare cu inima. Așa face ea când urc și cobor scările.

- Bine, dar în situația asta n-ar fi mai bine să stați undeva în abataj și să nu tot urcați și să coborâți scările?

- Orice fac, mă supără! Nu știu ce să mai fac! Oamenii cu care sunt în echipă sunt de treabă, nu mă lasă să lucrez, dar eu nu mă simt bine să trăiesc din munca lor, că partea mea de lucru tot ei trebuie s-o facă. Cred că e mai bine să cer să lucrez la suprafață sau chiar să mă trimită înapoi la Aiud. Aici n-am destul aer.

Preotul Șerban a ieșit întâi la raportul șefului de schimb. Acesta l-a trimis la director. Directorul l-a trimis la ofițerul politic. Tuturor le-a cerut să lucreze la suprafață că nu-l mai ține inima să-l trimită înapoi la Aiud.

Ofițerul politic i-a răspuns: «Banditul Șerban a fost trimis aici să lucreze în mină, nu la suprafață!».

Chemat însă la biroul politic, ofițerul i-a cerut să „facă anumite servicii, dacă vrea să lucreze la suprafață”. Preotul Șerban a respins cu indignare propunerea și, iritat, i-a cerut locotenentului Alexandru să-l trimită la Aiud, de unde venise.

Alexandru i-a răspuns: «Din acest loc nu poate pleca nimeni, nicăieri, fără aprobare specială de la București. Ai înțeles? Dacă nu primești condiția care ți-am pus-o, du-te și lucrează în mină!».

Preotul Șerban a intrat în mină dar starea sănătății lui se înrăutățește.

L-am întâlnit în curte, într-una din aceste zile, după dialogul cu ofițerul politic, și mi-a spus: «Eu nu mai intru în mină, decât dacă mă duc legat pe targă! Orice s-ar întâmpla, în mină nu mai intru!».

Crima a fost atât de evidentă, încât trebuie narată cu amănunte, pentru a sublinia "umanismul socialist" și intențiile pe care le aveau cu toți deținuții din toată țara. (...)

Într-una din zile, la doi metri de mine, am auzit acest dialog, între ofițerul politic și părintele Șerban:

- Șerbane, să intri în mină, că cu mine nu te joci!

- Nu intru, domnule locotenent! Faceți ce vreți, dar în mină nu mai intru!

- Te împușc!

- Împușcați-mă! (...)

Comandantul milițienilor, Feheir, a comunicat directorului Vanciu că deținutul Șerban cere să fie scos la raport. Preotul Șerban a ieșit în față și a spus: «Domnule director, vă rog respectuos să luați la cunoștință faptul că sunt bolnav de inimă și boala mi se agravează cu fiecare zi în care intru în mină, la muncă subterană. De aceea vă rog frumos cereți organelor superioare în drept trimiterea mea înapoi, la închisoarea de bază de la Aiud.

Ofițerul politic răspunde:

- Doctorul care ți-a spus că ești bolnav de inimă, e un bandit și un sabotor, ca tine!

- Nu e nevoie să-mi spună nimeni. Sunt destul de bătrân și am văzut destui bolnavi de inimă ca să-mi dau seama. Boala mea este aceasta pe care v-o spun și inima mea mi-o simt eu.

Directorul Vanciu face câțiva pași către preotul Șerban, îl apucă de gât și-l zgâlțâie.

- Ai să intri în mină. M-ai înțeles?

- Nu pot, domnule director, vă rog să mă credeți că nu mai pot, spune preotul Șerban, cu glasul întretăiat de palpitații.

- Marș la carceră, până ți-o veni mintea la cap!

Feheir l-a luat pe preot și l-a dus la carceră imediat, sub ochii noștri.

Dizolvând adunarea, ofițerul politic a adăugat:

- Iată, cei care ați muncit, vedeți rezultatele. Cu popa, vom vedea noi ce este de făcut!».

De atunci, părintele Șerban n-a mai intrat în mină. Noaptea era la carceră, iar ziua lucra la suprafață.

În ce consta munca acestui bolnav de inimă? I se ordona să încarce o targă cu pietre, pe care o târa singur, să completeze aleile pietruite dintre barăci. Tot timpul muncii, părintele Șerban era escortat de un milițian din paza interioară, care-i interzicea orice luare de contact cu restul deținuților. Rareori, câte un gardian mai omenos,

atunci când se știa neobservat de superiori, îi îngăduia să intre în dormitorul în care își avea lucrurile. Numai în aceste prilejuri mai puteam schimba câteva cuvinte cu el.

Aceste condiții de viață și de muncă ale preotului Șerban au durat circa două săptămâni, timp în care ofițerul politic, Alexandru, nu și-a făcut niciodată apariția prin colonie. Ne-am întrebat cu toții cum se explică această absență, pentru că Alexandru venea de 10-12 ori pe zi în lagăr, controlând toate ungherele. Ochiul lui era prezent pretutindeni, chiar la W.C.

Fuseam în schimbul de noapte și încă nu mă culcasem. Prin curte mai erau încă 40-50 de deținuți, inclusiv muncile de la suprafață: croitori, cizmari, bucătari, etc.

Toți cei care lucraserăm în timpul nopții, doream să ne bucurăm puțin de soare. Era o zi splendidă de primăvară. Stăteam rezemați de barăcile în care aveam dormitoarele. Baraca mea era chiar în fața barăcii în care era bucătăria și priveam înduioșat pe părintele Șerban târându-și targa cu pietre, între closete și baraca sălii de mese.

Este necesar să repetăm câteva amănunte: lagărul avea un gard de sârmă ghimpată interior, apoi gardul înalt de patru metri de scândură, apoi alt gard de sârmă ghimpată, exterior. Prepelecurile pazei exterioare, cu soldați de la securitate, erau foarte aproape unul de altul. Preotul Șerban își târa targa la 5-6 metri de gardul înalt de 4 metri. Locul era adesea parcurs de deținuți, zi și noapte, pentru closet, pentru că la mină nu aveam favoarea să ni se dea tinetă în dormitoare.

Era ora zece dimineața. Ziuă și soare. Părintele Șerban și-a putut arunca ochii spre noi, cei din curte, fiindcă, împotriva consemnului stabilit, gardianul care-l escorta lipsea.

Am auzit zgomotul unui glonț, sau două, foarte aproape, dar numai când l-am văzut pe părintele Șerban prăbușindu-se, am privit spre prepeleac. Milițianul Gheorghiiță, care trebuia să fie neconținut lângă el, a ieșit repede din bucătărie, de unde era și a strigat:

- Nu trage tovarășe, nu vezi că sunt cu el?

- Dă-te la o parte, a strigat soldatul din prepeleac, că trag și în tine!

Și a mai tras încă un glonț în părintele Șerban, care era prăbușit. De dincolo de gard, probabil de sub prepeleac, s-a auzit bine vocea locotenentului Alexandru:

- Ajunge, mă!

Toți cei care dormeau au ieșit imediat în curte, într-o larmă imensă. Revolta era de nedescris. Milițienii au dispărut toți. Grupurile de deținuți, în curte, strigau:

- Să vină procurorul! Ucigașilor! Ne ucideți chiar în curtea lagărului! Nu mai intrăm în mină până nu vine procurorul!

Preot Radu Șerban

Soldatul care trăsesse ținea pistolul îndreptat spre noi. Preotul Șerban a fost ridicat și dus la infirmerie, dar mort. Glonțul îi perforase inima.

Procurorul a venit după trei ore. Înainte însă de a intra în incinta lagărului, am fost toți deținuții încuiați în barăci. Scenele care au urmat le-am privit pe fereastră. Martor din partea deținuților, a fost chemat Dumitru Streanță, care lucra la biroul de contabilitate al lagărului, cu o treaptă sub Marele Muftiu.

Streanță a intrat pe poartă împreună cu procurorul, explicându-i ceva. S-a făcut reconstituirea.

Streanță și-a băgat mâinile în noroi și le-a aplicat apoi pe gard, chiar în fața procurorului. Dar balta de sânge era la 6-7 metri de gard, lângă targa cu pietre pe care o trăgea părintele Șerban și unde a fost împușcat.

Pentru acest asasinat al ofițerului politic fusese ales un preot. Iar acest preot trebuia să fie legionar. Ca urmare a asasinării preotului Șerban de către ofițerul politic Alexandru, și despre care toată lumea știa, chiar informatorii îl ocoleau. (...)

Atmosfera în lagăr, după asasinarea părintelui Șerban, s-a schimbat total. Deținuții deveniseră, chiar în raporturile dintre ei, sobri și tăcuți. Dialogurile animate de cu puțin înainte, au dispărut. Gardienii simulau o oarecare larghețe în contactele cu noi, dar evitau orice discuție. O nuanță de îngrijorare era evidentă și în rândurile lor. Solidaritatea cu noi era așa de mare încât în scurt timp am aflat și numele soldatului de securitate care a tras și localitatea de unde era. Numele soldatului era Drăgan, din comuna Tinca, județul Bihor¹².

Așa a trecut la cele veșnice preotul Radu Șerban, pe 16 februarie 1951, în Colonia de muncă Baia Sprie.

PRIEST RADU ȘERBAN FROM NĂVODARI, MARTYR OF THE MINES FROM BAI A SPRIE, THE SPIRITUAL FOLLOWER OF BISHOPS PONTIAN AND IPOLIT FROM ROME

Abstract: The persecution of Christians is a concept that covers a variety of events, behaviors and actions disappeared during the times and places that have different types of abuses committed against the Christian community with premeditation and perseverance. The priest Radu Serban was born on December 12, 1906 in Saraiu Constanta County. Priest Radu Serban was accused of participating in a „subversive organization”. On January 21, 1949, by Sentence no. 829 of the Constanța Military Tribunal, the father received a sentence of 20 years of hard work for the offense of „unification against the social order”. From the Constanta Penitentiary, in March 1949 he was transferred to Aiud, then from September 1950 to the labor camp. at the lead mine in Baia Sprie. Here, in a manner similar to the Holy Bishops of Rome, Pontius and Hippolytus, he also ended his earthly journey on February 16, 1951.

Keywords: martyr, priest, Radu Serban, communism, atheism.

NOTE

[1] Facultatea de Teologie din Constanța.

[2] Georges Torris, article Persécution in Encyclopaedia Universalis, édition 2010, extrait en ligne

[3] Massimo Introvigne, Cristiani uccisi nel mondo: uno ogni cinque minuti, CESNUR (Centro Studi sulle Nuove Religioni), <<https://www.cesnur.org/2011/mi-cri.html>>, accesat 13.03.2020

[4] Statement by the Holy See at the 16th Ordinary Session of the Human Rights Council on Religious Freedom, http://www.vatican.va/roman_curia/secretariat_state/2011/documents/rc_seg-st_20110302_religious-freedom_en.html, accesat la 13.03.2020

[5] Ionuț Druche, Preotul Radu Șerban din

Năvodari, mort în temnița comunistă; <https://www.ziuaconstanta.ro/stiri/invitati/preotul-radu-serban-din-navodari-mort-in-temnita-comunista-galerie-foto-642921.html?print>, accesat la 13.03.2020

[6] Florin Dobrescu, 16 februarie 1951. Este împușcat preotul Radu Șerban, în lagărul Baia Sprie; <https://www.napocanews.ro/2020/02/16-februarie-1951-este-impuscat-preotul-radu-serban-in-lagarul-baia-spie.html>, accesat la 13.03.2020

[7] Adrian Nicolae Petcu, Martirizarea părintelui Radu Șerban în lagărul de muncă de la Baia Sprie, <https://ziarullumina.ro/societate/historica/martirizarea-pa-rintelui-radu-serban-in-lagarul-de-munca-de-la-baia-spie-94583.html>; accesat la 13.03.2020

[8] Druche, art.cit.

[9] August Franzen, Remigius Baumer, Istoria Papilor, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1996, p. 32. și <https://www.resurse-ortodoxe.ro/text/sf-ipolit>

[10] Gabriel Bălănescu, Din împărăția morții. Pagini din istoria Gărzii de fier, Editura Gordian, Timișoara, 1994, p. 145

[11] Pr. Nicolae Grebenea, Amintiri din întuneric, Editura Scara, București, 2000, p. 209

[12] Gabriel Bălănescu, Din împărăția morții. Pagini din istoria Gărzii de fier, Editura Gordian, Timișoara, 1994, pp. 145-147